

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind protecția consumatorilor contra riscului valutar în contractele de credit

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art. 1. Prezenta lege se aplică raporturilor juridice dintre consumatori și creditorii financiari, stabilind regulile de protecție a consumatorilor contra riscului valutar în contractele de credit, în scopul prezervării echilibrului contractual și al asigurării integrității pieței financiar-bancare interne.

Art. 2. În sensul prezentei legi, prin noțiunile și sintagmele de mai jos se înțelege:

(a) *consumator*: o persoană fizică sau un grup de persoane fizice care, în temeiul unui contract care intră sub incidența prezentei legi, acționează în scopuri în afara activității sale comerciale; calitatea de consumator care acționează în scopuri personale sau familiale se prezumă și se analizează în raport de contractul care intră sub incidența prezentei legi, și nu de întreaga activitate a debitorului;

(b) *creditor financiar*: o instituție de credit, o instituție financiară ne-bancară autorizată de BNR sau un colector de creanțe autorizat conform legii;

(c) *credit în valută*: un contract de credit sau un împrumut exprimat în altă monedă decât moneda națională în care consumatorul își încasează principalele venituri;

(c) *șocul valutar*: orice variație a cursului de schimb al monedei de plată sau de indexare a contractului față de moneda națională, variație care atinge sau care depășește plafonul maxim stabilit de BNR prin regulamente sau norme.

Art. 3. În cazul imposibilității consumatorilor de a suporta volumul de plăți aferent creditului în valută, din cauza onerozității excesive a clauzelor care trec riscul valutar, expres sau implicit, asupra consumatorului, denunțarea unilaterală a contractului de către creditorul financiar este interzisă înainte de trecerea unei perioade de 90 de zile libere de la constatarea acestei imposibilități și dacă nu a fost precedată de o procedură de revizuire convențională sau, după caz, judiciară a contractului, în condițiile art. 5 din prezenta lege.

(2) La cererea debitorului sau din proprie inițiativă, creditorul financiar va face o propunere, în scris, de ușurare a poverii, de reeșalonare sau de refinanțare a creditului, în raport cu veniturile actuale ale consumatorului și cu gradul său maxim de îndatorare.

(3) Dispozițiile alin. (1) – (2) se aplică și în cazul în care contractele de credit în valută au fost externalizate de către instituția de credit sau de către instituția financiară ne-bancară către un terț.

Art. 4. (1) În vederea echilibrării și a menținerii utilității sociale a contractului, creditorii financiari sunt obligați să efectueze, la cererea consumatorilor, conversia monedei de plată a contractului în lei sau în altă monedă în care consumatorii își obțin majoritatea veniturilor, precum și eventuale alte modificări ale contractului necesare salvagădării acestuia și sustenabilității sale pe termen mediu sau lung.

(2) Conversia poartă asupra monedei de plată sau de indexare a contractului și se realizează prin act adițional la contractul de credit sau, în lipsă, prin hotărâre judecătorească, la cererea consumatorului. În cazul în care inițiativa conversiei aparține consumatorului, actul adițional se va perfectă în maxim 90 de zile. În lipsa unui act adițional la contract, conversia se va putea dispune de instanța de judecată, la cererea consumatorului.

(3) De la data cererii de conversie, până la data actului adițional sau a hotărârii judecătorești, efectele contractului se suspendă.

(4) Asupra cererii de suspendare a efectelor contractului se pronunță instanța sesizată cu cererea de revizuire judiciară a contractului, prin procedura ordonanței președințiale. Cererea de suspendare a efectelor contractului se judecă de urgență și

cu precădere, în termen de maxim 3 zile libere de la sesizare, cu citarea părților. Prevederile art. 200 din Codul de procedură civilă nu sunt aplicabile.

(5) Conversia se face la cursul de schimb din data încheierii sau a perfectării contractului, plus o variație maximă de 20% față de acest curs.

(6) Clauzele relative la costul total al creditului sunt fixate, la cererea consumatorului, prin raportare la data încheierii sau a perfectării contractului ori, după caz, prin raportare la costurile creditului aplicate de instituția de credit la data efectuării conversiei. În caz de dubiu în privința nivelului acestor costuri, se aplică soluția cea mai favorabilă consumatorului.

(7) Pentru eventuale pretenții ale consumatorilor constând în plăți nedatorate generate de clauzele contractuale care trec riscul valutar asupra consumatorului se pot formula cereri de restituire sau, după caz, cereri de despăgubiri, cu condiția ca acele clauze să fie calificate abuzive, în condițiile Legii nr.193/2000 privind clauzele abuzive în contractele consumatorilor cu profesioniștii, să fie confirmate ca expresii contractuale ale unor practici incorecte ale creditorilor financiari, așa cum sunt acestea definite de Legea nr.363/2007 privind practicile comerciale incorecte, să fie confirmate ca produse defectuoase, așa cum acestea sunt definite de Legea nr.240/2004 privind răspunderea comercianților pentru produsele cu defecte și de Codul consumului sau, după caz, să fie declarate nule, în condițiile dreptului comun.

(8) Dispozițiile alin. (1) – (7) se aplică și în cazul în care creditul în valută a fost externalizat de către instituția de credit sau de către instituția financiară non-bancară.

(9) Dispozițiile alin. (1) – (7) nu împiedică aplicarea dispozițiilor Legii nr.193/2000 privind clauzele abuzive în contractele încheiate între profesioniști și consumatorii și nici aplicarea Legii nr.3263/2007 privind practicile comerciale incorecte, ori a Legii nr.240/2004 privind răspunderea comercianților pentru produsele cu defecte.

(10) Dispozițiile din dreptul comun referitoare la nulitate sau la alte cauze de înlăturare, totală sau parțială, a efectelor contractului, se aplică numai dacă sunt mai favorabile consumatorilor.

Art. 5. În condițiile Legii nr.193/2000 privind clauzele abuzive în contractele comercianților cu consumatorii, clauzele contractuale care trec riscul valutar, expres sau implicit, asupra consumatorului, și care au caracter abuziv sunt lipsite de efect în ce-i privește pe consumatori.

Art. 6. (1) Camuflarea trecerii riscului valutar asupra consumatorului, prin clauze contractuale ambigui, opace sau insidioase ori prin utilizarea de reclame mincinoase, constituie practici incorecte ale creditorilor financiari și se sancționează conform Legii nr.363/2007 privind practicile incorecte ale comercianților.

(2) Constituie contravenție și se sancționează conform Legii nr.12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități comerciale ilicite faptul creditorului financiar de a insera în contracte și de a utiliza clauze care trec integral riscul valutar, expres sau implicit, asupra consumatorului.

(3) Constatarea și sancționarea contravenției de la alin. (2) sunt în competența Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor (ANPC).

(4) În funcție de gravitatea faptei și de numărul mare de consumatori afectați, alături de sancțiunea contravențională cu amenda maximală, ANPC poate aplica creditorului financiar și sancțiunea complementară a suspendării activității pe o perioadă maximă de 6 luni, sancțiunea complementară a închiderii unității sau sancțiunea complementară a dizolvării.

Art. 7. În caz de nulitate totală a contractului, repunerea în situația anterioară privește doar capitalul, dar nu și dobânzile și celelalte costuri.

Art. 8. (1) Prezenta lege este aplicabilă și contractelor în derulare, în scopul echilibrării prestațiilor și al reducerii riscurilor generate de astfel de contracte, dacă sunt îndeplinite condițiile impreviziunii.

(2) Se prezumă că există impreviziune în cazul în care sunt întrunite condițiile șocului valutar.

(3) Se prezumă, de asemenea, că există impreviziune dacă gradul de îndatorare a consumatorului a depășit cu cel puțin 20% gradul maxim de îndatorare stabilit de BNR, la data la care se solicită aplicarea dispozițiilor prezentei legi.

Art. 9. Dispozițiile art. 21 din Legea privind protecția consumatorilor contra dobânzilor excesive se aplică în mod corespunzător și în cazul creditelor în valută.

Art. 10. Prezenta lege intră în vigoare în termen de 3 zile de la publicarea sa în Monitorul Oficial.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României cu respectarea prevederilor art.75 și art.76 din Constituția României, republicată.

**PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR**

Ion-Marcel CIOLACU

**PREȘEDINTELE
SENATULUI**

Teodor MELEȘCANU